

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎN C H E I E R E

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Ruslan Daniliș împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Centru, mun. Chișinău, tert Inspectoratul General al Poliției cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-175/23
NR. PIGD 2-20155746-01-3ra-08022023)*

Admisibilitatea recursului depus până la 01 septembrie 2023. Articolul 246 din Codul administrativ (în vigoare până la 01 septembrie 2023).

Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, jud. G. Ciobanu
Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru

30 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 10 decembrie 2020, Ruslan Daniliș, reprezentat de avocatul Corneliu Chisilița a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Centru, mun. Chișinău cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a relatat că, prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Centru, mun. Chișinău nr. 91/2020/59670 din 06 octombrie 2020, i-a fost respinsă cererea privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, pe motivul neîntrunirii stagiului necesar de cotizare de 25 ani.

3. Nefiind de acord cu decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Centru, mun. Chișinău nr. 91/2020/59670 din 06 octombrie 2020, a contestat-o, solicitând anularea ei și emiterea unei noi decizii de stabilire a pensiei.

4. Ca urmare a examinării contestației înaintate, prin răspunsul nr. D-2526/20 din 23 noiembrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a identificat vreun temei pentru anularea deciziei nr. 91/2020/59670 din 06 octombrie 2020, menționând că aceasta a fost emisă în strictă conformitate cu prevederile legale în vigoare.

5. În opinia reclamantului, actele administrative menționate sunt neîntemeiate, ilegale și emise contrar normelor atât materiale cât și procedurale, și urmează a fi anulate în totalitate.

6. Astfel, temei de anulare a deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Centru, mun. Chișinău nr. 91/2020/59670 din 06 octombrie 2020, constituie faptul că aceasta a fost emisă cu încălcarea termenului de 30 de zile, prevăzut de Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 cu privire la asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și contrar normelor din Codul administrativ. Or, cererea de solicitare a pensiei a fost înaintată la 18 august 2020, iar la 30 septembrie 2020 a fost solicitată eliberarea deciziei

de stabilire a pensiei pe motivul omiterii termenului legal de 30 zile, aceasta fiindu-i eliberată abia la 13 octombrie 2020, adică cu o zi întârziere de la termenul stabilit de lege.

7. De asemenea, decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Centru, mun. Chișinău nr. 91/2020/59670 din 06 octombrie 2020 nu conține o motivare corespunzătoare, fiind contrară normelor de drept ce reglementează raportul juridic litigios.

8. Astfel, făcând referire la dispozițiile art. 78 alin. (1), lit. a), art. 126 alin. (3) al Codului muncii (în redacția la data acordării concediului neplătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 6 ani de la 28 iulie 2017), reclamantul a desconsiderat concluzia Casei Naționale de Asigurări Sociale că nu este temei legal ca perioada concediului neplătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 6 ani, de la 28 iulie 2017 până la 27 iulie 2020 să fie inclusă în calculul vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei.

9. Aceasta, deoarece la răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nu s-a anexat niciun act confirmativ, prin care el și-ar fi exprimat dorința de suspendare a contractului individual de muncă și nici nu există un act în care să se confirme suspendarea contractului individual de muncă.

10. Mai mult, Casa Națională de Asigurări Sociale a omis certificatul nr. 34/20-8200 din 11 august 2020 al Inspectoratului General al Poliției, prin care s-a stabilit că vechimea sa în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art. 13 lit. a) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, la data de 27 iulie 2020 a constitui 25 ani, 03 luni și 15 zile.

11. Prin urmare, se atestă prezența unui act administrativ individual defavorabil nemotivat, fără anexarea probelor necesare, contrar circumstanțelor adevărate, ceea ce constituie o încălcare a Codului administrativ.

12. Așadar, având în vedere cele enunțate, Ruslan Daniliș, reprezentat de avocatul Corneliu Chisilița a solicitat anularea deciziei nr. 91/2020/59670 din 06 octombrie 2020 privind respingerea cererii în stabilirea pensie, emisă de Casa Teritorială de Asigurări Socială sect. Centru, mun. Chișinău, a răspunsului nr. D-2526/20 din 23 noiembrie 2020, emis de Casa Națională de Asigurări Sociale și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită decizia de stabilire a pensiei sale, cu calcularea și achitarea ei, începând cu 18 august 2020.

13. Prin încheierea din 18 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, Inspectoratul General al Poliției, s-a atras în proces în calitate de persoană terță (f.d.101, Vol.I).

14. Prin hotărârea din 31 ianuarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis acțiunea depusă de Ruslan Daniliș.

S-a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Centru, mun. Chișinău nr. 91/2020/59670 din 06 octombrie 2020 și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. D-2526/20 din 23 noiembrie 2020 cu privire la cererea prealabilă, adoptate în privința lui Ruslan Daniliș.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual privind calcularea și achitarea lui Ruslan Daniliș a pensiei conform vechimii în muncă stabilite prin certificatul nr. 34/20-8200 din 11 august 2020, eliberat de Direcția de Poliție a mun. Chișinău a Inspectoratului General al Poliției, cu aplicarea indexării corespunzătoare, începând cu data apariției dreptului la pensie (f.d.120, 130-153, Vol.I).

15. La 15 februarie 2022, cu respectarea prevederilor art. 232 alin. (1) al Codului administrativ, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f.d.126-128, Vol.I).

16. Hotărârea motivată a primei instanțe a fost notificată apelantei la data de 16 martie 2022 (f.d.157, Vol.I). Prin urmare, motivarea apelului a fost depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale la 23 martie 2022 cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ (f.d.161-164, Vol.I).

17. Prin decizia din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 31 ianuarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.191-208, Vol.I).

18. În susținerea deciziei pronunțate, instanța de apel a concluzionat că Ruslan Daniliș întrunește condițiile pentru stabilirea pensiei, apreciind neîntemeiat refuzul pârâtei în acest sens.

19. Curtea de Apel Chișinău a respins soluția apelantei privind neinclusiunea în stagiul de muncă special a perioadei aflării intimatului în concediul suplimentar neplătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 6 ani, de la 28 iulie 2017 până la 27 iulie 2020, deoarece art. 126 alin. (3) din Codul muncii (în redacția la data acordării concediului neplătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 6 ani, de la 28 iulie 2017) prevedea expres că, concediul suplimentar neplătit pentru îngrijirea copilului în vârstă de la 3 la 6 ani se include în vechimea în muncă, inclusiv în cea specială, dacă contractul individual nu a fost suspendat conform art. 78 alin. (1) lit. a).

20. Instanța de apel a stabilit că unică condiție pentru ca perioada concediului suplimentar neplătit să nu fie inclusă în vechimea în muncă specială este existența ordinului angajatorului, prin care contractul individual

de muncă al salariatului să fie suspendat. Însă, un atare ordin al angajatorului nu a fost emis.

21. Mai mult, prin certificatul nr. 34/20-8200 din 11 august 2020, Inspectoratul General al Poliției a stabilit reieșind din informațiile gestionate de către Ministerul Afacerilor Interne că vechimea în muncă a lui Ruslan Daniliș pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art. 13 lit. a) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, la data de 27 iulie 2020, a constituit: 25 ani, 03 luni și 15 zile, circumstanțe care urmau a fi reținute de către autoritatea apelantă și, respectiv, efectuate acțiunile corespunzătoare de calculare a vechimii în muncă și prin urmare, a calculării pensiei în privința lui Ruslan Daniliș cu includerea perioadei respective.

22. La 09 ianuarie 2023 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs, iar la 24 februarie 2023 a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f.d.211, 217-220, Vol.I).

23. În motivarea recursului, recurenta a invocat motivele de fapt și de drept indicate anterior la etapa examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar menționând dezacordul cu decizia din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, care în opinia sa este neîntemeiată, deoarece la emiterea acesteia, instanța ierarhică inferioară superficial a examinat cauza, a apreciat arbitrar probele și a interpretat eronat legea materială.

24. De asemenea, recurenta a susținut că instanța de apel și instanța de fond eronat au inclus în vechimea în muncă pentru stabilirea pensiei lui Ruslan Daniliș, perioada concediului neplătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 6 ani de care a beneficiat intimatul. Or, legislația care stabilește perioadele ce se iau în calculul vechimii în muncă la stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, și anume art. 18 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993 și pct. 7 și 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, nu prevăd includerea în vechimea în muncă pentru stabilirea pensiei a perioadei concediului neplătit pentru îngrijirea copilului de la 3 la 6 ani.

25. De altfel, din analiza art. 126 al Codului muncii, se constată că perioada concediului neplătit pentru îngrijirea copilului de la 3 la 6 ani este posibilă la includerea în vechimea în muncă specială doar în cazul în care contractul individual de muncă nu era suspendat.

26. În cazul intimatului, potrivit actelor prezentate pentru stabilirea

pensiei, contractul individual de muncă al acestuia a fost suspendat. La baza acestei afirmații stă faptul că nu s-a identificat proba și circumstanța, care ar demonstra că în perioada de referință Ruslan Daniliș a avut relații de muncă cu angajatorul Inspectoratul General al Poliției, precum stabilește art. 126 alin. (2) din Codul muncii (lucru în condițiile timpului de muncă parțial sau la domiciliu).

27. Prin referința depusă la 14 martie 2023, Inspectoratul General al Poliției a solicitat respingerea ca neîntemeiată a cererii de recurs depuse de Casa Națională de Asigurări Sociale.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

28. Art. XI alin. (1) și (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), enunță că:

„(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 1 septembrie 2023.

(3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

29. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

30. Recursul Casei Naționale de Asigurări Sociale, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Astfel, la momentul depunerii și examinării admisibilității prezentului recurs, prevederile legale relevante aveau următorul conținut:

31. Art. 244 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

32. Art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„(1) Recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

(2) Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.”

33. Art. 246 alin. (1) și (2) lit. a)-f) din Codul administrativ (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

(2) Recursul se declară inadmisibil în special când:

a) decizia instanței de apel nu poate fi contestată cu recurs;

b) recursul este depus în mod repetat;

c) recursul este depus de o persoană neîmputernicită;

d) recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1);

e) motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2);

f) cererea de recurs nu corespunde cerințelor stabilite la art. 244 alin. (2), art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (2) și recurentul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de Curtea Supremă de Justiție.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

34. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a conformat dispozițiilor art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, indicat la pct.32, și a depus în termen recursul la 09 ianuarie 2023, iar motivarea recursului la 24 februarie 2023. Or, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 14 decembrie 2022, copia dispozitivului deciziei, fiind expediat participanților la proces, prin e-mail, la 16 decembrie 2022, iar decizia motivată la 02 februarie 2023, fapte confirmate prin extrasele din poșta electronică, anexate la dosar (f.d.209, 213, Vol.I).

35. Din analiza prevederilor legale enunțate supra, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, depus până la data de 01 septembrie 2023, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate la art. 246 alin. (2) din Codul administrativ, dar urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

36. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că sintagma „*în special*” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

37. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul

nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

38. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus.

39. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

40. De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

41. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

42. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

43. La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

44. În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

45. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 230 și 246 din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă